

OSNOVNA ŠOLA ŠENČUR
Pipanova cesta 43
4208 Šenčur

ZDRAVSTVENO-HIGIENSKI REŽIM ŠOLA ŠENČUR

Interno navodilo

Šenčur, 2017

Pripravila: organizatorica prehrane in zdravstveno higienskega režima, Milena Renko

KAZALO VSEBINE

1	ZDRAVJE	4
2	ZNAČILNOSTI KOLEKTIVA UČENCEV	5
3	HIGIENSKI POGOJI	5
3.1	TEMPERATURA ZRAKA	5
3.2	RELATIVNA VLAGA	5
3.3	OSVETLITEV	5
3.4	UREDITEV UČILNIC	6
4	ZDRAVSTVENO-HIGIENSKI REŽIM	7
4.1	KAJENJE	7
4.2	ZRAČENJE	7
4.3	ZDRAVSTVENO VARSTVO UČENCEV	8
4.4	PRINAŠANJE NEVARNIH PREDMETOV V ŠOLO	11
4.5	MALE ŽIVALI V ŠOLI	Napaka! Zaznamek ni definiran.
4.6	SOBNE RASTLINE	11
4.7	DELOVNA OBLEKA ZAPOSLENIH	13
4.8	UMIVANJE ROK	11
4.9	RAZKUŽEVANJE ROK	11
4.10	UŽIVANJE HRANE	12
4.11	ZDRAVSTVENO VARSTVO ZAPOSLENIH	14
4.12	USPOSABLJANJE ZAPOSLENIH ZA DELO Z ŽIVILI	14
4.13	IZVAJANJE ZOBNE HIGIENE	12
4.14	ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG	Napaka! Zaznamek ni definiran.
4.15	ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE HIGIENE PROSTOROV	15
4.15.1	ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE HIGIENE PROSTOROV ZA UČENCE	15
4.15.1.1	ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE MIZ, POLIC, OMAR IN DRUGE OPREME	16
4.15.1.2	ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE STEN	16
4.15.1.3	ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE OKEN, VRAT, SVETIL	16
4.15.1.4	ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE SANITARIJ	17
4.15.1.5	ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE TAL	17
4.15.1.6	EVIDENCA ČIŠČENJA IN DEZINFEKCIJE PROSTOROV (RAZEN KUHINJE)	17
4.15.1.7	ČISTILNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI	17
4.15.1.7.1	Čistilna, negovalna in dezinfekcijska sredstva	Napaka! Zaznamek ni definiran.
4.15.1.7.2	Čistilni pripomočki	19
4.15.2	ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE HIGIENE KUHINJE	20
4.15.2.1	ČIŠČENJE KUHINJE IN SPREMLJAJOČIH PROSTOROV KUHINJE	20
4.15.2.2	EVIDENCA ČIŠČENJE KUHINJE IN SPREMLJAJOČIH PROSTOROV KUHINJE	21
4.15.3	DERATIZACIJA V ŠOLI	21
4.15.4	HIGIENSKO VZDRŽEVANJE ZUNANJIH IGRALNIH POVRŠIN, PESKOVNIKOV, IGRAL IN ORODJA	22
4.15.4.1	VZDRŽEVANJE PESKOVNIKOV	22
4.15.4.2	VZDRŽEVANJE IGRAL	23
4.15.4.3	VZDRŽEVANJE POTI IN PRAZENJE KOŠEV ZA SMETI	23
4.15.4.4	VZDRŽEVANJE ZELENIC, ŽIVE MEJE IN GRMOVNIC	23
4.15.4.5	UPORABA ORODJA, PRIPOMOČKOV IN NAPRAV ZA ČIŠČENJE	23
4.15.4.6	EVIDENCA PREGLEDOVANJA VZDRŽEVANJA IN ČIŠČENJA IGRIŠČA	24

1 ZDRAVJE

Zdravje je stanje popolnega telesnega, duševnega in socialnega (družbenega) blagostanja ne samo odsotnost bolezni ali nezmožnosti za delo (invalidnosti).

(WHO – Svetovna zdravstvena organizacija)

Če bi ljudem lahko dali ravno pravšnji odmerek hrane in gibanja, ne premalo in ne preveč, bi bila to najvarnejša pot do zdravja.

(Hipokrat)

2 ZNAČILNOSTI KOLEKTIVA UČENCEV

V šolo vstopajo otroci v starosti šestih let, ki so psihofizično še vedno precej občutljiva skupina. Skozi devetletno šolanje se zvrstijo različna razvojna obdobja, v katerih so učenci izrazito občutljivi na spremembe, ki jih prinaša psihofizični razvoj, zlasti v obdobju pubertete. Oblikovanje samopodobe, delovnih navad, čuta odgovornosti in medvrstniške socializacije, lahko hitro porušijo občutljivo zdravstveno ravnovesje šolarja. Zato je pomembno, da je učenec v šolskih prostorih in zunanjih površinah, namenjenih izvajanju vzgojno izobraževalnega procesa deležen dobre zdravstveno higienske oskrbe.

3 HIGIENSKI POGOJI

Okolje in zdravje učenca sta tesno medsebojno povezana. Šola predstavlja otrokovo biološko, fizično in socialno okolje, ki nanj kompleksno vpliva. Učenec preživi tudi do 8 ur v šolskih prostorih.

Zato mora biti zgradba zgrajena in urejena tako, da zagotavlja učencem popolno varnost in higienske pogoje bivanja.

Velikega pomena za zdravje učencev so temperatura, vlaga in osvetlitev bivalnih prostorov, ki ji določa Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo šol.

3.1 TEMPERATURA ZRAKA

Človeški organizem ima sposobnost, da s posebnimi reakcijami vzdržuje svojo normalno temperaturo, kljub spremembam temperature okolja. Organizem mlajših otrok se slabše prilagaja temperaturnim spremembam okolja.

Najprimernejša temperatura zraka v prostoru za otroke (merjena v višini otrok) je okrog 20 °C, in v telovadnici med 18 in 19 °C. Večje spremembe in razlike v temperaturi lahko povzročajo obolenja dihal.

3.2 RELATIVNA VLAGA

Relativna vlaga v bivalnem prostoru je prav tako pomembna. Presuh zrak suši sluznico dihalnih poti, prevlažen zrak pa otežkoča vzdrževanje stalne telesne temperature s potenjem. Najprimernejša je relativna vlaga je med 40% in 60%.

3.3 OSVETLITEV

V prostorih šole, zlasti v učilnicah, naj bo čim več naravne osvetlitve. Paziti je potrebno na pregorele sijalke, ter jih zavarovati tako, da ob morebitni poškodbi sijalke, zdrobljeno steklo ne pade iz svetilke in ne poškoduje učencev. Svetilna telesa v telovadnici morajo biti zavarovana pred udarci žog. Izogibati se je potrebno površinam, ki povzročajo bleščanje.

Umetna osvetlitev učilnic mora biti enakomerna in razpršena, ter po veljavnih standardih.

3.4 UREDITEV UČILNIC

Klopi v učilnici morajo biti pravilno urejene tako, da ima vsak učenec dovolj prostora za sedenje, neoviran odhod od mize in dovolj velik zorni kot za spremljanje učnega procesa. Stoli morajo biti po predpisanih standardih primerno visoki in izdelani tako, da omogočajo učencu ergonomsko sedenje. Učence je potrebno večkrat podučiti o pravilnem sedenju in jih opozarjati na nepravilno sedenje (pretirana sklonjenost naprej, sedenje na robu stola, guganje na stolu).

.

4 ZDRAVSTVENO-HIGIENSKI REŽIM

Dobri sanitarno tehnični pogoji v šoli še niso pogoj za dobre bivalne pogoje, če vzdrževanje splošnega zdravstveno higienskega režima ni ustrezno.

4.1 KAJENJE

Kajenje v šoli in na zunanjih površinah, ki pripadajo šoli, je v celoti prepovedano. Prepoved kajenja mora biti označena na vidnem mestu.

4.2 ZRAČENJE

Več kot polovica bolezni se prenaša kapljično iz nosne in žrelne sluznice bolnih učencev, odraslih ali klicenoscev. Povzročitelji lebdiijo v zraku, na prašnih delcih, na površinah in predmetih. Z rednim zračenjem poskrbimo, da je število povzročiteljev v zraku znatno zmanjše. Zrak se mora izmenjati približno trikrat na uro, ob pojavu obolenj, ki se širijo kapljično, pa še pogosteje. Pri tem moramo paziti, da hitrost gibanja zraka ne presega 0,2 m/s in da učenci niso na prepihu.

Učilnice temeljiteje zračimo zlasti pozimi po daljšem bivanju učencev v prostoru, predvsem po aktivnejši zaposlitvi, po uživanju hrane in med vsakim krajšim in daljšim odmorom v času pouka. Vendar učilnic ne smemo preveč podhladiti. Priporoča se 2-3 minutno zračenje s prepihom.

Poleti in v prehodnem letnem času, kadar je zunanja temperatura dovolj visoka (okrog 20 °C), naj bodo okna ves dan odprta. S prepihom zračimo najmanj 10-15 minut. Garderobe, hodnike in sanitarije je potrebno dodatno mehansko prezračevati.

4.3 OBUTEV V PROSTORIH ŠOLE

Učenci med bivanjem v prostorih šole nosijo svoje copate. Pri urah športne vzgoje pa športno obutev, ki preprečuje padce in poškodbe.

Pri praktičnem pouku Gospodinjstva, Sodobni pripravi hrane in Načinih prehranjevanja, učenci nosijo predpasnike, ki so namenjeni preprečevanju okužbe jedi, ki jih pripravljajo in zaščitni oblačil učencev. Pri pouku Tehnike in raznih laboratorijskih vajah je nujna uporaba zaščitnih sredstev (očal, rokavic ipd.) za zaščito pred poškodbami. Zaščitna oblačila in sredstva so dolžni nositi in uporabljati tudi učitelji, ki izvajajo tako obliko pouka.

4.4 ZDRAVSTVENO VARSTVO UČENCEV

Osnovna šola mora sodelovati z zdravstvenimi zavodi pri izvajanju zdravstvenega varstva učencev, zlasti pri izvedbi obveznih zdravniških pregledov za otroke, vpisane v 1. razred, rednih sistematičnih zdravstvenih pregledov v času šolanja in cepljenj.

Uradni list RS, št. 81/2006 z dne 31. 7. 2006: 13. člen ZOsn

Kakršnokoli dajanje terapije učencem je kontraindicirano. V izjemnih primerih – kot na primer hude alergije, vročinski krči, astmatični napadi, epileptični napadi, se v skladu s pisnimi navodili oziroma privolitvijo izbranega pediatra in staršev lahko nudi ustrezna terapija še pred prihodom staršev oziroma eventualno zdravnika. Zaposleno osebje dolžno nuditi prvo pomoč ob poškodbah ali življenjski nevarnosti, za kar mora biti usposobljeno.

Pouk naj bi obiskovali samo zdravi učenci. Učenci, ki so bolni ali v »akutni« rekonvalescenci po preboleli nalezljivi bolezni, ne sodijo v šolski kolektiv. Zakon o nalezljivih boleznih (Ur.l. RS, št. 33/2006), ki zavezuje posredno tudi šole, v 10. členu določa, da so potrebni posebni ukrepi za preprečevanje in obvladanje nalezljivih bolezni ter postavitev diagnoze. Omenjeni postopki niso možni, če Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano ni pravočasno obveščen o pojavu ali sumu na nalezljivo bolezen v šolskem kolektivu. Zakon o nalezljivih boleznih (Ur. l. RS, št. 33/2006) v 4. Členu, navaja, da ima vsakdo pravico do varstva pred nalezljivimi boleznimi in bolnišničnimi okužbami ter dolžnost varovati svoje zdravje pred nalezljivimi boleznimi.

4.4.1. OB POJAVU NAGLAVNIH UŠI

Naglavna uš (Pediculus humanus capitis) je zunanji parazit človeka; je sivo bele barve, velika približno 3 mm in živi na lasišču, najdemo jo lahko tudi na obrveh in trepalnicah.

Zaradi majhnosti in hitrega gibanja same uši težko opazimo, lažje pa odkrijemo gnide (jajčeca). Zanesljiv znak ušivosti je, če najdemo na laseh za ušesi ali v zatilju vsaj eno živo gnido. »Žive gnide« so rjavkaste barve in na pritisk med nohti počijo; prazne gnide pa so bele barve. Lasje so lahko med seboj zlepljeni, na lasišču opazimo praske, krastice ali celo gnojno vnetje, ki je posledica infekcije opraskanin, ki nastanejo zaradi srbenja. Ponovne okužbe lahko povzročijo preobčutljivost kože.

Razvojni ciklus uši ima tri oblike: jajčece (gnido), nimfo in odraslo uš. Za vzdrževanje razvojnega ciklusa uši je potrebna temperatura 32° C. V ugodnih pogojih se iz gnid razvijejo v 7 do 10 dneh nimfe, iz teh pa v 7 do 13 dneh odrasle uši, ki lahko zopet ležejo jajčeca. Razvojni ciklus naglavne in telesne uši traja torej v povprečju 18 dni. Odrasla uš živi 6 - 8 tednov. V tem času samica izleže 100 do 300 jajčec, ki jih prilepi na lase v bližini kože. Uši se hranijo s krvjo in so zelo požrešne; zaradi gibanja in hranjenja povzročajo močno srbenje. V vodi živijo do 24 ur, zato se ušive osebe ne smejo kopati v skupnih bazenih.

Uši niso le neprijetne, ker povzročajo srbež, ampak so tudi nevarne, ker lahko prenašajo povzročitelje nekaterih nalezljivih bolezni.

Najbolj izpostavljeni ušivosti so otroci v predšolskih in šolskih kolektivih.

Način prenosa

Uši se prenašajo predvsem z neposrednim dotikom. Možen je tudi posredni prenos preko oblačil, zlasti pokrival ter pribora za osebno higieno.

Razuševanje

Pri ušivosti moramo opraviti postopek razuševanja s preparati, ki jih dobimo v lekarni brez recepta. Pomembno je, da peremo lase točno po navodilu, ki je priloženo posameznemu preparatu.

Pranje las s preparati proti ušem uniči le žive uši, vse gnide pa je potrebno dodatno mehansko odstraniti z lasišča z ustreznim glavnikom ali z rokami (vodi za izpiranje las lahko dodamo kis, ker na ta način lažje odstranimo gnide). V dobi inkubacije (7-10 dni) je treba lasišče pregledovati vsak dan. V primeru, da še najdemo gnide je potrebno ponovno pranje las s preparati proti ušem po sedmih do desetih dneh.

Pribor za osebno higieno, pokrivala, šale, perilo, vzglavnike, posteljnino ter igrače iz blaga je potrebno oprati na temperaturi vsaj 60⁰ C.

Ker uši brez hrane izven gostitelja lahko živijo 7 - 10 dni je potrebno očistiti in posesati tudi vse tekstilne površine s katerimi je bila oseba v kontaktu (sedeži v avtu, kavči, preproge,...).

Ukrepi za obvladovanje ušivosti v kolektivu

☐ V primeru pojava uši v kolektivu vrtca ali šole, je potrebno čim prej obvestiti vse starše v prizadetih skupinah ali razredih.

☐ Starši so po prejemu obvestila dolžni svojim otrokom natančno pregledati lasišče. V primeru, da pri njih najdejo uši ali gnide, morajo opraviti postopek razuševanja. Starši morajo v času pojavljanja ušivosti vsem svojim otrokom pregledovati lasišča vsak dan.

☐ Ob pojavu ušivosti pri eni osebi je treba pregledati lasišča tudi drugih družinskih članov in tesnih kontaktov.

☐ Zelo pomembno je, da se vse ušive osebe zdravijo hkrati in se ne vrnejo v kolektiv, dokler imajo uši oziroma gnide.

4.4.2. ZAŠČITA PRED KLOPI IN OSTALIMI ŽUŽELKAMI

Bivanje v naravi lahko pomeni tudi srečanje z nadležnimi žuželkami. Še posebej, ko nastopijo topli meseci, saj so takrat klopi, komarji, ose in čebele najbolj aktivni in človeku nevarni.

Pri pikih komarji, ose in čebele v kožo izločajo posebne snovi, ki povzročajo močno srbenje, otekline, rdečico, včasih tudi alergijo. Otroška koža je bolj občutljiva in nežna, zato je njena reakcija na pik še toliko močnejša. Čebela pri piku pogosto pusti v koži tudi svoje želo. Tega je treba takoj in previdno odstraniti s pinceto ali nohti. V primeru koprivnice, (alergična kožna reakcija), oteženega dihanja ali srbenja po vsem telesu otroka takoj odpeljemo k zdravniku, da mu predpiše ustrezna zdravila. Pri pikih čebele, ose ali sršena v usta ali vrat takoj pokličemo urgentnega zdravnika ali otroka nemudoma odpeljemo k njemu! Obstaja namreč velika nevarnost zadušitve!

Klopi in komarji prenašajo bolezni, kot so malarija, klopni meningitis in lymska borelioza.

Pri naših zemljepisnih in podnebnih razmerah so klopi aktivni od pomladi do pozne jeseni. Aktivnost klopa je odvisna od temperature zraka (pod 5 °C mirujejo). Ko klop najde primerno

žrtev, se nanjo prisesa. Pri človeku išče nežnejše predele kože (zadnja stran kolenskega sklepa, pod pazduho, v dimljah).

Klopovega ugriza največkrat sploh ne zaznamo, lahko pa zmanjšamo tveganje za to. Pomembno je, da se primerno oblečemo in obujemo (svetla oblačila, nogavice, visoki čevlji,...), ter da pred odhodom v naravo na odkrite predele kože naneseemo učinkovito sredstvo proti klopom in komarjem (repelent). Pri nakupu repelenta moramo biti previdni, saj nekateri niso primerni za otroke. Najboljša so naravna sredstva. Izogibati se moramo listnatega gozda in grmičevja. Klopi se najraje zadržujejo v travi, grmovju in podrasti vlažnih gozdov.

Po vrnitvi domov sebe oz. otroka podrobno pregledamo po telesu in oprhamo. Če opazimo klopa, ga čim prej odstranimo s posebno pinceto ali s kaveljčkom za odstranjevanje klopov. Pred tem na kožo ne nanašajmo ničesar. Pazimo, da klopa ne zmečkamo, temveč ga odvržemo v koš za gospodinjske odpadke. Če ga slučajno zmečkamo, očistimo kožo z milom in toplo vodo ali alkoholom.

Preprečevanje okužb v šoli

- Pri načrtovanih aktivnostih na prostem (gozd, šole v naravi, športni dnevi, naravoslovni dnevi) starše opozorimo, da otroka oblečejo tako, da bo imel roke in noge zakrite z oblačili. Lahko se uporabi tudi primeren repelent, za kar so odgovorni starši.
- Redno kosimo travo in odstranjujemo na zunanjih šolskih površinah, saj so to idealna "počivališča" za klope.
- V kolikor pedagoški delavec opazi prisesanega klopa na otrokovem telesu, takoj vzpostavi kontakt s staršem ali skrbnikom, ter se z njim pogovori o ukrepih.

4.4.3 .ZAŠČITA PRED SONCEM

V času gibanja učencev na prostem in v času močnega sončnega sevanja, pedagoški delavci poskrbijo za senčni prostor, kamor se učenci lahko umaknejo. Hkrati poskrbijo za zaščito kože pred sončnimi opeklinami: opozorijo učence, da se umaknejo v senco, da oblečejo dolga oblačila ali uporabljajo zaščitne kreme (zlasti v šoli v naravi).

4.4.4. NUDENJE PRVE POMOČI

Pedagoški delavci in ostalo osebje šole je izobraženo za nudenje prve pomoči. Znanje nujenja prve pomoči je potrebno redno obnavljati. Strokovni delavci nudijo prvo pomoč učencu v okviru svojega znanja in presodijo ali je nujna zdravniška pomoč, in jo nemudoma pokličejo. Vzpostavijo tudi kontakt s starši in jim podajo potrebne informacije. Kompleti prve pomoči se nahajajo na več lokacijah v šoli. Ob izvajanju vzgojno izobraževalnega procesa izven šole, je organizator dolžan poskrbeti za prenosni komplet za nudenje prve pomoči.

4.4.5. SKRB ZA VODO

Učenci imajo na voljo pitnike na hodnikih šole. Prav tako lahko pijejo vodo tudi v učilnicah in jedilnici, kjer je na voljo tudi nesladkani čaj. Redni pregledi kakovosti vode in skrb za preprečevanje razvoja legionele, zagotavljata neoporečnost vode v šoli. Redne temperaturne meritve opravlja hišnik in vodi evidenco. Po vsakih počitnicah zaposleno osebje poskrbi za nekajminutni spust vode iz pip oz, vodovodnega sistema, ki se napolni s svežo vodo.

4.5 PRINAŠANJE NEVARNIH PREDMETOV V ŠOLO

Učencem ni dovoljeno prinašati in posedovati in uporabljati nevarnih predmetov in snovi, ki lahko ogrožajo varnost in zdravje učencev in šolskega osebja.

4.6 SOBNE RASTLINE IN ŽIVALI V ŠOLI

Če so v učilnicah sobne rastline, morajo biti le te higiensko vzdrževane (brisanje prahu ...) Sobne rastline so lahko vir strupov. Nekatere povzročajo zelo neprijetne težave, če jih učenec trga ali grize. Zato so dovoljene le rastline, ki niso strupene in nevarne. Izogibajte se naslednjim rožam: difenbahija, gledicija (kristusovo trnje), klivija, koralni grm, sobni jeglič ... oz. se pred namestitvijo rože pozanimajte o njeni karakteristi.

V šolah so lahko samo male živali, ki so v zaprtih posodah: akvarijih, terarijih in akvaterarijih.

Živali morajo biti vsako leto pregledane pri veterinarju.

Ostale živali, zaradi možnosti prenosa infektov in zahtevnega vzdrževanja, niso primerne.

O nabavi malih živali v šoli obvestite vodjo za zdravstveno higienskega režima.

4.7 UMIVANJE ROK

Umivanje rok je najboljša metoda preprečevanja širjenja črevesnih in kapljičnih nalezljivih bolezni.

Roke si moramo umivati pogosto, obvezno pa jih je potrebno umiti:

- pred pričetkom dela,
- takoj po uporabi stranišča,
- tik pred jedjo,
- tik pred in po delu z živili,
- takoj potem, ko smo prijeli kaj umazanega ali okuženega.

Pedagoški delavci so dolžni podučiti učence o nujnosti pravilnega in pogostega umivanja rok v šoli in doma. Potreben je redni nadzor in jih spodbujanje, da učencem umivanje rok pred določenim opravilom in po njem pride v navado.

Za ustrezno umivanje rok potrebujemo neoporečno tekočo toplo vodo, tekoče milo, papirno brisačo za enkratno uporabo ter koš.

4.8 RAZKUŽEVANJE ROK

Pravilno umite roke so dovolj čiste in jih ni potrebno razkuževati.

Razkužilo uporabljamo le v primeru, da tako odredi zdravstvena inšpekcija ali Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Za razkuževanje se odloči na osnovi epidemiološke situacije (ob pojavu nalezljive bolezni).

Razkužilo nanašamo na čiste, suhe roke ter upoštevamo navodilo proizvajalca.

4.9 IZVAJANJE ZOBNE HIGIENE

Čiščenje zob se izvaja le v primeru, ko sanitarno-tehnični in prostorski pogoji v objektu oziroma v umivalnici omogočajo higienski način umivanja zob ter shranjevanje pripomočkov. V osnovni šoli se izvaja na razredni stopnji s privolitvijo staršev. Pri čiščenju zob sodeluje in ga nadzira učiteljica in vzgojiteljica ki sta odgovorni tudi za izvajanje čiščenja in shranjevanja pripomočkov. Pred umivanjem zob je obvezno umivanje rok. Učiteljica pred in po čiščenju preveri oznake na krtački in kozarčku oz. stojalu, da ne pride do zamenjave. Po umivanju se ščetko opere pod tekočo vodo, otrese, shrani na stojalo s ščetinami navzgor tako, da se med seboj ne dotikajo. Stojalo je potrebno po končanem umivanju pokriti.

Le dobro splaknjena ščetka (to je brez ostankov hrane in zobne paste), ki se hitro posuši, je zagotovilo, da se na njej ne bodo razmnoževali mikroorganizmi. V primeru epidemioloških indikacij začasno prenehamo s čiščenjem zob. Epidemiološke indikacije za prenehanje umivanja zob so v primeru pojava epidemije nekaterih črevesnih, kapljičnih ali drugih nalezljivih bolezni.

4.10 UŽIVANJE HRANE

Pri transportu z razdeljevanjem hrane v igralnicah se moram zelo natančno držati spodaj naštetih pravil:

- Pred hranjenjem je potrebno prostor prezračiti.
- Očistiti je potrebno mize (namenska krpa in raztopina čistila v označeni plastenki). Čistilo pršimo/brizgamo na vlažno krpo – nikoli direktno na mizo – nevarnost vdihovanja aerosolov.
- Čas obrokov se določi na začetku šolskega leta in se ga je potrebno držati.
- Pri delitvi obrokov moramo biti zdravi (izjava, soglasje).
- Hrana mora biti čim manj časa na sobni temperaturi in mora biti ustrezno zaščitena pred naknadno okužbo.
- V učilnici se živila ne smejo zadrževati predolgo – le v času obrokov! Nato takoj pospravimo. Pogojev za hrambo živil ni.
- Ne kihamo in ne kašljamo v lonce s hrano oz. na živila (nevarnost okužbe živil, npr. s stafilokoki).
- Pri delitvi obrokov je pomembna osebna urejenost in osebna higiena pedagoškega kadra (temeljito umite roke, speti lasje, predpasnik za hranjenje ...).
- Po obroku pospravimo ostanke hrane v posebno posodo, ki mora biti na vozičku spodaj, očistimo mize, tla – če je potrebno, odpeljemo servirni voziček v kuhinjo, prezračimo prostor in si umijemo roke. Roke si umijejo tudi učenci.
- V učilnicah ni dovoljeno pripravljati jedi, ki bi jih nato otroci zaužili

Za praznovanje rojstnega dneva učenec sme prinesiti v šolo naslednja živila: sokove, sadje, zelenjavo, piškote, čokoladice in bombone.

Vsa naštetá živila, morajo biti v originalni embalaži z ustrezno deklaracijo, iz katere je razvidno, da se živilo lahko hrani na sobni temperaturi in rok trajanja.

Sadje in zelenjavo pa je potrebno temeljito oprati v kuhinji.

V šolo je prepovedano prinašati kremne rezine, torte, sladoleda ..., ki zahtevajo neprekinjeno hladno hranjenje ter doma pripravljena peciva ali druge prehranske izdelke.

V kolikor učenec potrebuje dietno prehrano, starši prinesejo zdravniško potrdilo s seznamom prepovedanih in dovoljenih živil. Vsako spremembo diete starši sporočajo organizatorki prehrane in zdravstveno higienskega režima in vodji kuhinje. Vsako novo šolsko leto je potrebno zdravniško potrdilo za dietno prehrano obnoviti oz. dostaviti novo. Če ima učenec dieto, naj starši dosledno sporočajo odsotnost oz. prisotnost otroka.

4.11 ŽAŠČITNA OBLEKA PEDAGOŠKIH DELAVCEV

- predpasnik za hranjenje,
- zaščitne rokavice,

Predpasnik za hranjenje je obvezen v času razdeljevanja hrane na razredni stopnji in v oddelkih podaljšanega bivanja. Nadenemo si ga tik preden prevzamemo servirni voziček s hrano v kuhinji in ga nosimo, vse dokler ne oddamo servirnega vozička z umazano posodo in ostanki hrane v kuhinji. Za hrambo predpasnikov je potrebno najti ustrezno čisto mesto v omari, ločeno od drugih stvari.

Zaščitne rokavice so zaželeni pri nudenju prve pomoči ter pri opravilih, kjer prihaja do neposrednega stika s kužnimi materiali.

4.12 ZDRAVSTVENO VARSTVO ZAPOSLENIH

Vsi delavci opravljamo preventivne zdravstvene preglede, ki so obvezni po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 43/2011) in Pravilniku o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Ur. l. RS, št. 87/2002, 29/2003 – popr., 124/2006, 43/2011 – ZVZD-1).

Roki obdobjih zdravstvenih pregledov na Medicini dela, prometa in športa so določeni skladno z oceno tveganja in Pravilnikom o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev.

Skladno s Pravilnikom o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu v proizvodnji in prometu z živili prihajajo v stik z živili (Ur. l. RS, št. 82/2003, 25/2009), se vodi po vrstici dokumentacija, ki vsebuje:

- seznam oseb, ki pri svojem delu prihajajo v stik z živili (delavci kuhinj, vzdrževalci, vzgojitelji, pomočniki vzgojiteljev ...), usklajen z dejanskim stanjem,
- podpisana soglasja in individualne izjave o bolezenskih znakih (podpišejo jih vsi delavci, ki so na seznamu),
- individualne izjave o bolezenskih znakih, ki jih izpolnijo delavci v primeru prebolevanja obolenj, naštetih na obrazcu, ter izrečeni korektivni ukrepi s strani vodje enote oz. organizacijske vodje po predhodnem posvetu z organizatorjem prehrane in zdravstveno higienskega režima.

Korektivni ukrepi so:

- napotitev na zdravstveni pregled na Nacionalnem laboratoriju za zdravje, okolje in hrano Kranj,
 - premestitev na druga dela in naloge,
 - upoštevanje odrejenih korektivnih ukrepov.
- ugotovitev zdravnika, na podlagi potrdila o pregledu osebe, o izpolnjevanju pogojev za delo z živili in predlagane ukrepe,
 - pisno evidenco o ukrepih, navedenih na podlagi predlaganih ukrepov zdravnika.

Če vodja ne more zagotoviti, da delavca zamenja drugi delavec, delavec ostane na delovnem mestu, vendar podpiše izjavo Korektivni ukrep za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev pri razdeljevanju hrane. Ta obrazec se hrani skupaj z individualno izjavo o bolezenskih znakih.

Vsa ta dokumentacija predstavlja sestavni del notranjega nadzora na osnovah HACCP sistema.

4.13 USPOSABLJANJE ZAPOSLENIH ZA DELO Z ŽIVILI

Pravna podlaga:

- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 853/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil, z vsemi spremembami
- Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (Ur. l. RS, št. 52/2000, 42/2002, 47/2004 - ZdZPZ)

Glede na zgoraj navedene zahteve uredbe in zakona je vzpostavljen sistem sprotnega usmerjenega usposabljanja oz. izobraževanja zaposlenih za delo z živili (notranji in zunanji izvajalci).

Z živili (tudi delitev obrokov) lahko delajo le osebe, ki v praksi izkazujejo znanje o higieni živil. Nova znanja o higieni živil in načelih HACCP sistema moramo stalno dopolnjevati in letno obnavljati.

Vsi zaposleni, ki prihajajo v stik z živili, se morajo udeležiti vsaj ene oblike sprotnega usposabljanja letno, skladno z zahtevnostjo njihovega dela. Vrtec vsako leto pripravi tako imenovan »LETNI PLAN USMERJENEGA SPROTNEGA USPOSABLJANJA«, ki je sestavni del dokumentacije o spremljajočih higienskih programih.

4.14 ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE HIGIENE PROSTOROV

Ustrezno higiensko stanje prostorov, opreme in učnih pripomočkov je nujno, da se prepreči pojav in/ali širjenje nalezljivih bolezni.

Čiščenje je odstranjevanje vidnih in nevidnih nečistoč (umazanije) s površin. Površina je pravilno očiščena, če na njej ni več organskih ostankov in drugih nečistoč, mikrobov, čistilnega sredstva in če površine s čiščenjem nismo poškodovali.

Na učinkovitost čiščenja vpliva: mehanska obdelava, kemična sredstva, čas, temperatura vode, ustrezno delovno orodje ter znanje. Enkrat letno se organizira izobraževanje čistilk in hišnikov, ki ga izvede dobavitelj čistil in preveri vodja zdravstveno higienskega režima.

Vzdrževanje notranjih površin se izvaja glede na potrebe (manjša popravila, obnova sten, tal in pohištva, vzdrževalna dela (odmaševanje odtokov)).

4.14.1 ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE HIGIENE ŠOLSKIH PROSTOROV

- Sprotno čiščenje:
 - o Pedagoški delavci poskrbijo, da se morebitna umazanija, ki nastane pri uživanju hrane, laboratorijskem in drugem podobnem delu sproti odstrani. Manjše nečistoče lahko odstranijo učenci, za večje in zahtevnejše pa poskrbi dopoldanska čistilka.
 - o Po odhodu učencev čiščenje prostorov in opreme šole vsakodnevno izvajajo čistilke zaposlene v popoldanskem času.
- Dnevno počistijo: tla, stene v sanitarijih, mize, police, letvenike (v telovadnici), steklene površine (razen oken), kljuke, umivalnike, ogledala, tuše, wc školjke/pisoarje, kotličke za vodo, metlice za čiščenje wc školjk, izlive, rešetke, dvigalo, koše za organske odpadke. Dnevno odstranijo tudi odpadke in zamenjajo vrečke.

- Tedenjsko počistijo: vrata, stole, površine omar, koše za odpadke, blazine in športna orodja v telovadnici. Tedensko se razmastijo tudi tla in ometejo lažje dostopne pajčevine. Čistilke vse našteto po potrebi očistijo tudi pogosteje.
- Mesečno počistijo: stene, radiatorje, omare. Okna se čistijo vsako četrletje oz. po potrebi. Mesečno preverijo tudi požiranje odtokov. Čistilke vse našteto po potrebi očistijo tudi pogosteje.
Mesečno zaposleni preverijo tudi stanje opreme (poškodovano in dotrajano se odstrani, in naroči novo).
- Generalno čiščenje: izvaja se ga v času poletnih počitnic, ko v šoli ni učencev.
Tla se temeljito počistijo in razmastijo, odstranijo se stari premazi in nanesejo novi premazi za zaščito tal. Temeljito se očisti tudi klopi, stoli in svetila ter stene. V času generalnega čiščenja se po potrebi in po dogovoru z upravo prebarvajo obloge ter prebeli stene.
Letno se izvrši tudi investicijsko vzdrževanje po dogovoru z upravo.

Opomba:

Nekatera oprema se v različnih prostorih, čisti različno pogosto (stene, stoli, ...) kar je natančno razvidno iz Načrta čiščenja in dezinfekcije ter iz Evidenčnih listov čiščenja in dezinfekcije.

4.14.1.1 ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE MIZ, POLIC, OMAR IN DRUGE OPREME

Notranjost omar in razne zapolnjene police čistijo pedagoški delavci sami. Čistilke očistijo omare in police le v primeru, da so prazne, zato je pomembno, da se jih občasno izprazni, da jih čistilka lahko temeljito očisti.

Po potrebi se izvajajo manjša popravila, ki jih izvede hišnik po naročilu strokovne delavke ali čistilke. Enkrat letno se pregleda ustreznost opreme: dotrajani ali uničeni deli se odstranijo in nadomestijo z novimi. Pregled opravi hišnik ob prisotnosti strokovne delavke.

4.14.1.2 ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE STEN

Čisti jih čistilka. Stene se čistijo mesečno oz. po potrebi. Na svežo namensko krpo se nanese čistilo in z njo temeljito obriše celotna površina stene. Po potrebi in, če je tako navedeno v načrtu čiščenja in dezinfekcije, stene obrišejo še z dobro ožeto krpo oplaknjeno v vroči čisti vodi, da se odstranijo vse nečistoče in ostanki čistila.

Beljenje in obnova stenskih površin se opravi po potrebi in po dogovoru z upravo.

4.14.1.3 ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE OKEN, VRAT, SVETIL

Čisti jih čistilka. Steklena vrata in kljuke se čistijo dnevno ostala pa tedensko oz. po potrebi tudi pogosteje. Okna se čistijo vsako četrletje oz. po potrebi tudi pogosteje. Svetila se čistijo na 3 leta oz. po potrebi tudi pogosteje. Za čiščenje se uporablja namensko vedro, krpa, voda in namenska čistila (glej Načrt čiščenja in dezinfekcije).

Hišnik poskrbi za odstranitev in zamenjavo poškodovanih steklenih površin in za delovanje svetil.

4.14.1.4 ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE SANITARIJ

Čisti jih čistilka. Sanitarije se čistijo sprotno in dnevno. Pri čiščenju se uporabljajo namenska vedra, namenske krpe, čistila, vroča voda in pripomočki, ki se jih ne sme uporabljati v nobenem drugem prostoru. Sanitarije morajo biti stalno opremljene z zadostno količino toaletne opreme (toaletni papir, tekoče milo, brisačke za enkratno uporabo).

Ob generalnem čiščenju in izjemoma kadar dezinfekcijo s kemičnimi razkužili odredi Zdravstvena inšpekcija ali Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, se sanitarije počisti tudi z dezinfekcijskim sredstvom.

Hišnik opravi manjša popravila, za večja pokliče ustrezno strokovno službo.

4.14.1.5 ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE TAL

Čisti jih čistilka v dopoldanskem in popoldanskem času.

Tla se čistijo sprotno, dnevno in letno. Za čiščenje se uporabljajo namenska čistila, orodja in krpe. Predno se tla pomijejo jih je potrebno najprej pomesti z maslenkami, da se odstranijo suhe nečistoče. Z mokro krpo odstranimo večji sloj umazanije. Krpo najprej oplaknemo in ožamemo v drugo posodo za umazano vodo, nato jo ponovno oplaknemo v vodi z detergentom in nadaljujemo s pomivanjem v obliki osmic. Počakamo, da se tla osušijo. Če ni dovolj časa (sprotno čiščenje) tla osušimo z brisanjem – s suho krpo.) Vsakič, ko se zamenja voda je potrebno vedri in orodje za pomivanje dobro oplakniti, na koncu pa temeljito pomiti in na zraku posušiti. V primeru uporabe enega vedra je potrebno vodo s čistilom menjati še pogosto.

Enkrat letno se opravi generalno čiščenje in loščenje tal (v času letnih počitnic).

4.14.1.6 EVIDENCA ČIŠČENJA IN DEZINFEKCIJE PROSTOROV ŠOLE (RAZEN KUHINJE)

Organizator prehrane in zdravstveno higienskega režima redno spremlja čiščenje šolskih prostorov in opreme, opozarja na nepravilnosti in svetuje. Evidenca pregleda, korekcij in svetovanja se hrani pri organizatorju prehrane in zdravstveno higienskega režima.

4.14.1.7 ČISTILNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Zagotoviti si jih mora vsaka delavka (čistilka) sama glede na potrebe obsega dela in porabo. Naročilo (običajno enkrat mesečno ali po potrebi) odda hišniku, ki ji nato potrebno tudi dostavi. V vsakem razredu se nahaja ustrezna krpa za sprotno čiščenje klopi in pultov. Za sprotno čistočo teh krp poskrbi čistilka.

Vsa čistilna, negovalna in dezinfekcijska sredstva se uporabljajo izključno v skladu z navodili za čiščenje, ki so navedena v načrtu čiščenja in dezinfekcije. Načrti čiščenja in dezinfekcije posameznih prostorov so na voljo v mapi, ki je dosegljiva čistilnemu osebju.

V šoli razkužil ne uporabljamo rutinsko, razen izjemoma, kadar dezinfekcijo s kemičnimi razkužili odredi Zdravstvena inšpekcija ali Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, ki tudi določa obseg in vrsto razkuževanja (v primeru epidemije nalezljivih bolezni ali po večjih adaptacijah).

Čistilna sredstva in pripomočke ter sanitarni material pri dobavitelju naroča vodja zdravstveno higienskega režima. Po naročilu čistilk (običajno enkrat mesečno), naročeno robo posameznicam dostavi hišnik.

Vrste in uporba čistilnih, negovalnih in dezinfekcijskih sredstev

Pri uporabi vseh čistil upoštevajte navodila za uporabo na deklaraciji oz. navodila zapisana v načrtu čiščenja in dezinfekcije.

Čistila in dezinfekcijska sredstva so predmet javnega naročila. Z izbranimi ponudniki se osebje za čiščenje in vodja zdravstveno higienskega režima posvetuje o uporabi in zaščiti.

Tehnični listi so na vpogled čistilnemu osebju pri vodji zdravstveno higienskega režima. V ta namen se izvede letno izobraževanje za čistilke (n ostalo osebje, ki je v stiku s čistili) s strani ponudnika čistilnih sredstev in vodje zdravstveno higienskega režima.

Pri uporabi vseh čistil upoštevajte navodila za uporabo na deklaraciji oz. navodila zapisana v načrtu čiščenja in dezinfekcije.

Čiščenje opreme poteka navadno po postopku:

- mehanska odstranitev večjih nečistoč – smeti
- nanos raztopine čistila na krpo
- brisanje površine v obliki osmic
- izpiranje krpe
- izpiranje / brisanje ali sušenje površine – odvisno od navodil na deklaraciji čistila oz. v načrtih čiščenja.

Pomembno!

Vsa koncentrirana čistilna, negovalna in dezinfekcijska sredstva se hranijo v prostorih za čistilke, ki so zaklenjeni in nedostopni otrokom ključ pa na mestu, ki ga otroci ne dosežejo!

Raztopine čistil v plastičnih brizgah ali pršilkah morajo biti nameščene vedno na mestu, ki je izven dosega rok otrok. Vedno morajo biti ustrezno in vidno označene (vrsta čistila in področje uporabe: npr. Alkoholreiniger – univerzalno alkoholno čistilo za čiščenje miz, stolov, polic, tal). Za označevanje se lahko uporabi vodoodporni flomaster.

Priporočena je uporaba plastenk z nastavkom brizganja majhnih curkov tekočine, ker pri pršenju raztopine čistila obstaja velika nevarnost vdihavanja aerosolov čistila.

4.14.1.7.1 Čistilni pripomočki

Za čiščenje se uporablja pripomočke, ki učinkovito odstranjujejo nečistoče pri tem pa ne poškodujejo površin.

Pri čiščenju se uporablja posebna delovna obleka (halja, predpasnik in po potrebi rokavice).

Krpe za čiščenje

BARVA KRPE	PODROČJE UPORABE
Modra	Čiste površine: steklo
Zelena	Čiste površine: klopi, stoli, police, vrata, omare učni pripomočki, ...
Rumena	Umazane površine: laboratorijska miza, pipe, lijaki, tuši, keramika, ...
Rdeča	Zelo umazane površine: sanitarije, pisoarji, izlivi.
Sive	Umazane površine: tla

Skupaj se perejo (kuhajo):

1. modre, zelene in rumene krpe
2. rdeče krpe
3. sive krpe

Pomembno!

Čiščenje se prične vedno s svežo, čisto krpo. Uporabljene krpe se morajo dnevno pošiljati v pranje! Pomembno je, da po končanem vsakodnevnem delu v prostorih, ki so namenjeni učencem ne ostane nobena umazana oziroma že uporabljena krpa.

Maslenke, omela, metle in smetišnice

Za pometanje se uporabljajo maslenke, ker s tem preprečimo dviganje prahu. Izjemoma se dovoli tudi pometanje z omelom ali metlo, vendar le pod posebnimi pogoji. Izvajati se sme le takrat, ko v prostoru niso prisotni otroci. Pri pometanju se namreč s tal dvigajo prašni delci, na katerih so prilepljeni različni, tudi patogeni mikrobi. Učenci, ki bi prašne delce z mikrobi vdihavali bi bili izpostavljeni večji nevarnosti okužbe. Kadar pa se ometanju z omeli vendarle ne da izogniti je potrebno poskrbite za lastno zaščito, da vdihavanju prašnih delcev in s tem večji nevarnosti okužbe ne bi bili izpostavljeni delavci sami.

Po končanem pometanju je prostor vedno nujno potrebno temeljito prezračiti!

Omelo ali metlo je potrebno po vsaki uporabi očistiti in shraniti na ustrezno mesto, ki mora biti suho in zračno. Omel ali metel se ne sme nikoli odložiti neposredno na tla, vedno jih potrebno obesiti in sicer tako, da je spodnji del omela ali metle vsaj 5 cm od tal, da se lahko hitreje osuši, s tem pa se prepreči razmnoževanje mikroorganizmov.

Zbiranje in pranje umazanega perila v kuhinji

1. Delovna obleka, predpasniki, kuhinjske krpe za posodo in krpe za čiščenje čistih površin se zbira in pere skupaj, **ločeno** od vsega ostalega perila iz oddelkov.
2. Krpe za čiščenje sanitarij se zbira in pere skupaj z ostalimi krpami za sanitarije iz oddelkov.
3. Krpe za čiščenje tal se zbira in pere skupaj z ostalimi krpami za tla.

4.15.1. ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE HIGIENE KUHINJE

Natančen načrt za čiščenje kuhinje z ustreznimi evidencami se hrani v centralni kuhinji in v razdelilnih kuhinjah na podružničnih enotah.

4.15.2. ČIŠČENJE KUHINJE IN SPREMLJAJOČIH PROSTOROV KUHINJE

Kuhinjo in spremljajoče prostore kuhinje in jedilnico čistijo delavke zaposlene v kuhinji.

- Sproti po vsaki končani fazi obdelave in priprave živila
 - očistijo in pomijejo uporabljene delovne površine, korita, pripomočke, aparate, naprave, ročaje, umivalnike,
 - umazano in uporabljeno posodo, orodje,
 - tla, stene, če se kaj polije, strese ali če so vidno onesnažena,
 - notranjost hladilnih omaric, če se kaj polije, strese ali če so vidno onesnažena
 - odstranjujejo odpadke in zamenjajo vrečke
- Dnevno po končani izdaji hrane:
 - pomijejo posodo, orodje ter uporabljene stroje in naprave
 - temeljito očistijo tla, delovne površine, stene, zunanost opreme, omaric in vseh naprav in strojev,
 - očistijo rešetke, sifone,
 - odstranijo odpadke, očistijo posode za odpadke in zamenjajo vrečke
- Tedensko – vsak petek (težje dosegljiva mesta):
 - temeljito pomijejo in razmastijo tla, stene, vrata, police, notranjost omar, predalov, notranjost hladilnikov, notranjost vseh aparatov, naprav, strojevOb tedenskem čiščenju vedno uporabljamo tudi razkužila.
- Mesečno – zadnji delovni dan v mesecu:
 - pomijejo okna,
 - očistijo nape
 - preverijo odtoke
 - preverijo stanje pribora in posode - poškodovano in dotrajano se odstrani in sporoči naročilo novega na upravo vrtca.

- Letno – med poletnimi počitnicami:
 - očistijo svetila,
 - investicijsko vzdrževanje (zamenjava poškodovanih ploščic, popravilo poškodovanih vogalov, menjava dotrajanih delov opreme ...),
 - beljenje po potrebi.

Načrt čiščenja in dezinfekcije za kuhinjo je pripravilo podjetje PROSEN COM d.o.o.. V načrtu je določeno kaj in kako pogosto se čisti, s katerim čistilom se čisti, kako doziramo čistilo, in kako čistimo.

4.15.3. EVIDENCA ČIŠČENJE KUHINJE IN SPREMLJAJOČIH PROSTOROV KUHINJE

Vsi izvajalci čiščenja kuhinje s spremljajočimi prostori po končanem čiščenju s podpisom na evidenčnem listu potrdijo, da so pravočasno in skladno z navodili in načrtom čiščenja uspešno opravili čiščenje. Vsa dokumentacija v zvezi s čiščenjem kuhinje in njenih spremljevalnih prostorov, vključno z evidencami čiščenja se hrani pri vodji kuhinje.

4.15.4. DERATIZACIJA V ŠOLI

Strupi, ki jih uporabljajo za deratizacijo, preprečujejo strjevanje krvi pri živalih in človeku. Vabe morajo biti zato postavljene v boksih, ki so stalno nameščeni in se jih pregleduje. Mesta boksov morajo biti vrisana v načrte DDD. Največkrat so to mesta v kletnih prostorih, ki so nedostopna učencem in niso v stiku s hrano. V primeru, da je potrebno nastaviti strup tudi v prostorih, kjer se zadržujejo učenci, se to opravi takrat, ko učenci niso prisotni. Strup se mora nato odstraniti in površine je potrebno očistiti pred prihodom učencev v ta prostor.

V učilnice se vabe za glodalce vedno postavijo v popoldanskem času, ko je šola prazna. Po opravljeni postavitvi vab, izvajalec označi vrata z opozorilom o prepovedi vstopa v prostor. Pristojna oseba šole mora zakleniti prostor. Izvajalec mora na zapisniku vpisati in vrisati mesta postavitve vab: ime prostora in število postavljenih vab. Naslednjega dne (oz. po vikendu) vabe pobere izvajalec – tisti, ki jih je tudi postavil. Pristojna oseba šole mora zagotoviti, da nihče ne vstopi v prostor pred izvajalcem. Prostor mora biti odklenjena neposredno pred izvajalcem. Izvajalec izpolni drugi del zapisnika o pobranih vabah in zapiše ugotovitve.

Ukrepanje ob stiku otrok s strupi za DDD

Strupi niso hitro delujoči. Zato v primeru nesreče ne izgubite razsodnosti. Če se je učenec samo dotaknil vabe, mu kožo dobro operite. Če je imel vabo v ustih mu dobro izperite usta, če pa jo je pojedel mora vsebino izbruhati. Nato se odpravite k zdravniku. (Ukrepanje pri zaužitju strupov za DDD je drugačno kot pri zaužitju kislinskih ali bazičnih sredstev za čiščenje. Učencu, ki je zaužil strup ne dajte piti mleka!)

Strup je bolj nevaren v večkratnih odmerkih manjših količin. Učinek strupa je odvisen od telesne teže učenca, kar pomeni, da je za lažje bolj nevaren.

Vsekakor pa deratizacija ne bo potrebna, če bodo vzdrževani prostori čisti, suhi in brez organskih odpadkov. Smeti pa morajo biti v zunanjih kontejnerjih dobro zaprte in redno odstranjene.

4.15.5. HIGIENSKO VZDRŽEVANJE ZUNANJIH IGRALNIH POVRŠIN, PESKOVNIKOV, IGRAL IN ORODJA

Psom in mačkom preprečimo dostop do igrišč oz. peskovnikov.

Zaposleni sproti očistijo površine igrišča (iztrebki, papirčki, igrače, pozabljena oblačila).

Hišnik (v njegovi odsotnosti pa za to določena strokovna delavka) mora vsako jutro, preden se odpelje otroke na igrišče, dosledno in natančno pregledati, zlasti zaradi možnosti odvrženih kužnih odpadkov (rabljenih igel, steklovine, cigaretnih ogorkov, iztrebkov).

Ukrepanje ob najdbi odvrženih injekcijskih igel

V primeru, da iglo najdete, jo je potrebno previdno, da se ne zbodete, zavarovati s trdo plastiko ter odvreči v smetnjak. Ob najdbi igel na javnih površinah je potrebno obvestiti strokovne sodelavce za ZHR.

Otroke poučimo, da se takih predmetov ne smejo dotikati in da o njihovi najdbi takoj obvestijo vzgojitelje.

Testiranje prisotnosti virusov na takih predmetih zaenkrat nima pomena, ker laboratorijski testi še niso dovolj specifični za praktično uporabo rezultatov. Po do sedaj znanih podatkih virusi izven človeka svojo kužnost zelo hitro izgubijo saj imajo na kužnost vpliv UV žarki, temperatura okolja ter drugi vplivi iz okolja. Virus hepatitisa B je v krvnem mediju izven telesa precej obstojnejši kot HIV.

Obsežne raziskave so pokazale, da tveganje za prenos okužbe ob vbodu zavisi od izvora kužnega materiala, od obsežnosti poškodbe (globina in velikost rane), od predmeta, s katerim je nastala poškodba in od količine kužnega medija (kri v lumnu ali le na površini) ter od splošnega zdravstvenega stanja poškodovane osebe oz. njenega imunskega statusa.

Postopek prve pomoči:

- pustimo, da ranjeno mesto krvavi,
- intenzivno spiramo vbodeno mesto z močnim curkom vode in natančno in večkrat zapored očistimo rano z razkužilom, ki ga pustimo na rani, da se osuši.
- zabeležimo kraj, datum in uro poškodbe ter število vbodov, v katerih je prišlo do poškodbe s potencialno kužnim materialom,
- o dogodku obvestimo starše otroka, da to sporoči izbranemu zdravniku, ki bo odločil o potrebnih nadaljnjih postopkih (o morebitnem zavarovanju s cepivom in imunoglobulinom proti hepatitisu B),
- vprašanje o antiretrovirusni kemoprofilaksi, če obstaja utemeljen sum, da je igla okužena s HIV, ter o ponavljajočih testiranjih poškodovane osebe na HIV, ostaja odprt.

4.15.5.1. VZDRŽEVANJE PESKOVNIKOV

Peskovniki morajo biti v času ko ga otroci ne uporabljajo za igro pokriti z ustreznim pokrivalom. Hišnik v peskovnikih tedensko ali po potrebi pregrabi mivko z gostimi grabljami in dnevno

odstrani vse smeti in druge predmete, očisti obod in okolico. Če najde iztrebke, jih mora odstraniti skupaj s peskom okoli njega, preden peskovnik pregrabi. Ko se peskovnik ne uporablja naj bo pokrit. Dezinfekcijo peskovnikov se izvaja le izjemoma.

4.15.5.2. VZDRŽEVANJE IGRAL

Igrišča, igrala in oprema se vzdržujejo in pregledujejo v skladu z navodili za vzdrževanje in z načrtom pregledov otroškega igrišča. Poškodovane in pokvarjene dele popravi hišnik oz. po potrebi zamenja. V kolikor presodi, da popravilo ne more opraviti sam, začasno omeji gibanje na igralu, ki je poškodovano. Napako sporoči vodstvu, kjer se dogovori o možnosti sanacije oz. o zamenjavi.

Poškodovanih igral otroci NE smejo uporabljati.

4.15.5.3. VZDRŽEVANJE POTI IN PRAZNIENJE KOŠEV ZA SMETI

Hišnik vsak dan sprazni koše za smeti in po potrebi zamenja tudi vrečko. V primeru, da je koš poškodovan ga popravi, v kolikor pa to ni mogoče, poskrbi za zamenjavo.

Hišnik tedensko oz. po potrebi pomete in očisti poti, ki morajo biti očiščene vseh nečistoč in večjega odpadnega listja, v zimskem času pa tudi snega. Trava, ki se zarašča ob robu, se mora redno odstranjevati.

4.15.5.4. VZDRŽEVANJE ZELENIC, ŽIVE MEJE IN GRMOVNIC

Hišnik travo kosi po potrebi. Če je trave manj, jo pusti na zelenici, da pognoji travno rušo. Če je trave več, jo pograbi, spravi v velike vreče za smeti in odpelje na smetišče.

V jesenskem času je na igrišču veliko odpadlega listja. Hišnik ga sproti odstranjuje.

Hišnik živo mejo in grmovnice obrezuje po potrebi in po dogovoru z vodjo enote. Obrezane dele tudi pospravi. V kolikor se presodi, da je zaradi varnosti ali prevelike krošnje potrebno obrezati drevesa se najame zunanjšega izvajalca, ki drevesa obreže in obrezane dele tudi pospravi. Izvajalca se izbere sproti z izvedbo javnega naročila na podlagi zbiranja ponudb.

4.15.5.5. UPORABA ORODJA, PRIPOMOČKOV IN NAPRAV ZA ČIŠČENJE

Za čiščenje in vzdrževanje igrišča uporabljamo sirkove metle, grablje, kosilnico, vrtno škarje, grebljice, lopate in lopate za sneg. Orodja in pripomočki za čiščenje se shranjujejo v kleti vrtca, v zunanjem kabinetu, in v garaži hišnika.

Pripomočki morajo biti varni za delo in sproti vzdrževani. Za vzdrževanje je zadolžen hišnik. V kolikor je poškodba večja, sporoči na upravo, kjer se odloči o zamenjavi oziroma popravilu.

V kolikor orodje potrebujejo strokovni delavci, zanj prosijo hišnika. Če se pojavi poškodba ali okvara, so strokovni delavci dolžni napako sporočiti hišniku, ki orodje popravi, ga da v popravilo ali po potrebi naroči novega.

Vsak zaposleni, ki uporablja orodje in pripomočke za čiščenje igrišča, je po končanem delu dolžan orodje očistiti in vrniti na prvotno mesto.

4.15.5.6. EVIDENCA PREGLEDOVANJA VZDRŽEVANJA IN ČIŠČENJA IGRIŠČA

Vsi izvajalci vzdrževanja in čiščenja zunanjih površin, po končanem delu s podpisom na evidenčnem listu potrdijo, da so v skladu z zgoraj opisanim organizacijskim navodilom za pregled, čiščenje in vzdrževanje otroških igrišč, igral, opreme in površin pravočasno opravili svoje delo. Evidence se hranijo v mapi za vsako igrišče posebej.

Prav tako se vodijo in zbirajo tudi evidence o pregledovanju igrišč.